

søgte og eventuelt blive Genstand for en Rigsretsbehandling, og jeg vil sige, at hvis jeg sad her i Salen, som det ærede Medlem fra Ringkøbing sidder og sad, og jeg vidste, at jeg havde en ren Samvittighed, var der et Ord, som skulde lyde fra mine Læber, og det var: Jeg kræver en Undersøgelse, jeg kræver, hvis Undersøgelsen i sig selv ikke fuldkommen rensr mig, at blive stillet for en Rigsret, jeg kræver en Dom. Denne Sag er for betydelig til, at man uden videre kan ryste den af sig, som en Gaas ryster Vandet af sig. Jeg ved ikke, om Flertallet her i Salen vil gaa med dertil, men det ved jeg, at efter det, der er sket, bør vi vedtage saadanne Lovbestemmelser, at en Gentagelse ikke kan finde Sted, og derfor anbefaler jeg det af det ærede Medlem fra Kalundborg og mig stillede Ændringsforslag.

J. C. Christensen: Jeg ønsker at udtale mig i Anledning af den Tale, det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) nu holdt. Men jeg vil ikke udtale mig om Forholdene i Den sjællandske Bondestands Sparekasse, dem kender jeg ikke noget videre til, i alt Fald for lidt til, at jeg kan udtale mig om den Del af det ærede Medlems Foredrag, som var rettet mod Sparekassens Administration og dens Bestyrelse. Jeg tror for øvrigt, at det ærede Medlem ikke behøver at komme med en saa stærk Protest som den, han lod til at ville fremsætte, mod at forulempe de Bønder, hvis Panteobligationer var givne i Sikkerhed som Pant, thi der er neppe nogen, der tænker paa at forulempe dem.

Den Del af det ærede Medlems Foredrag, som jeg vil udtale mig om, er den, hvori det ærede Medlem søgte at paastaa og bevise, at jeg som fungerende Finansminister havde overskredet min Kompetence, da jeg havde indladt mig paa at give Den sjællandske Bondestands Sparekasse af Statskassen Midler et midlertidigt Indlaan eller Laan paa $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. — nogle kalde det Indlaan, andre kalde det Laan, jeg lægger ikke saa stærk Vægt paa dette Navn som paa selve Kendsgerringen, og jeg vil ikke her stridige med det ærede Medlem om det rent formelle i denne Sag.

Det ærede Medlem sagde, at saadanne Laan kunde ikke ydes efter den Praksis, som hidtil havde fundet Sted, at alle Laan af den Art maatte ydes i Henhold til Lov eller Bevilling. Men det er ikke den Praksis, som har fundet Sted siden 1849 til nu, det burde det ærede Medlem

vide. Naar man vil undersøge, hvad der gælder om saadanne Laans Stiftelse og Udbetaling, i det hele om Afgivelse af saadanne Laan, gaar man ganske naturligt til at undersøge, hvad vore Statsretsfattere skrive om denne Ting, og hvis det ærede Medlem var gaaet til at undersøge dette, vilde han have faaet den Besked, at Statsformuens Bestyrelse ligger under Regeringen, under Ministeriet, og angaaende selve Spørgsmaalet om Udlaan kunde han f. Eks. i Goos og Henrik Hansen: Den danske Statsret, Pag. 178, have læst følgende: „Om Udlaan af Statskassen til Korporationer eller private i det Øjemed at støtte disse bliver der jævnlig taget Bestemmelse paa Finansloven, men saadanne Udlaan ere dog ogsaa gentagne Gange og i betydeligt Omfang iværksatte af Regeringen paa egen Haand.“ Det er altsaa den Praksis, som har fundet Sted. Det er navnlig med Hensyn til de Laan, som tænkes ydede med Rentefrihed eller Afdragsfrihed for en vis Tid, eller naar Pengene skulle staa paa længere Aaremaal, at der er stillet Forslag paa Finanslovens § 27. Det kan det ærede Medlem se ved at undersøge Statsregnskaberne og Finanslovene. Jeg skal angaaende de andre Laan ikke dvæle ved de Laan, som ere gaaede til Vestindien, der gerne gives efter kgl. Resolution, men jeg kan nævne, at for nogle Aar tilbage, da jeg var Kultusminister, blev der givet Aandssvageanstalterne et midlertidigt Laan paa 1 Mill. Kr. til $3\frac{3}{4}$ pCt., indtil de selv fik optaget et Laan. Man ønskede nemlig ikke at optage dette Laan straks, fordi Vilkaarene for Optagelsen af et saadant ikke var gode paa det Tidspunkt. Midlertidig havde man saa dette Laan fra Statskassen, — men det var ikke vedtaget paa Finansloven, at dette Laan kunde ydes. Det er i Virkeligheden den Praksis, som har gjort sig gældende i de forløbne Aar. Og hvis den Katastrofe med Den sjællandske Bondestands Sparekasse ikke var indtraadt, vilde det ærede Medlem ikke have tænkt paa at forandre denne Praksis, hverken ved en Anmærkning eller ved særlig Lov.

Nu vil jeg antage, at naar man virkelig vilde have en anden Praksis indført, vilde det være formaalstjenligt at komme med et Lovforslag om hele dette Forhold. Det er ikke saa lige til, at det kan ordnes ved en Anmærkning paa Finansloven saaledes som foreslaaet, og derfor raadede jeg ogsaa det ærede Medlem og hans Meningsfæller i Finansudvalget til at ende Sagen ved at optage et Samraad i Betænkningen,